

ENKEL Samhällskunskap 7 - 9 ~ del 2

INNEHÅLL

VÄLFÄRD OCH TRYGGHET 1

- Vad är välfärd? 1
- Den svenska välfärden 1
- Socialförsäkringar 1
- Välfärdstjänster 2
- Föräldraförsäkringen 4
- Studiebidrag och studielån 4
- Socialtjänsten 5
- Privata välfärdsföretag 5

IMMIGRATION - INVANDRING TILL SVERIGE 7

- Invandring och utvandring 7
- Utvandringen till Amerika 7
- Invandring till Sverige 7
- Flyktingar 8
- Syrienkriget 8
- Farliga flyktvägar 8
- Flyktingar i Sverige 10
- Ensamkommande flyktingbarn 10
- Integration 11
- Att lyckas med integration 11

NYHETSVÄRDERING, PÅVERKAN OCH KÄLLKRITIK 13

- Nyhetsvärdering 13
- Medier påverkar oss alla 14
- Reklam 14
- Smygreklam 14
- Influencers, bloggare och Youtubers 15
- Propaganda 15
- Lobbying 15
- Källkritik 15

VÅRA RÄTTIGHETER 17

- Medborgerliga rättigheter 17
- Rättigheter i Sverige 17
- Skyldigheter 17
- FN bildas 18
- FN:s deklaration om mänskliga rättigheter 18
- FN:s konvention om barns rättigheter 20
- Viktiga organisationer 21
- Kränkningar 22
- Trakasserier 22
- Mobbning 22

NATIONELLA MINORITETER I SVERIGE 24

- Samerna - ett urfolk 25
- Nomader och jägare 25
- Konflikter med nybyggare och staten 25
- Samernas liv idag 26
- Det samiska språket 26
- Flaggan, dräkten och jojken 26
- Sverigefinnar 28
- Tornedalingar 29
- Romer 30
- Judar 31
- Antisemitism och Förntelsen 31

FATTIGA OCH RIKA I VÄRLDEN 33

- Att mäta levnadsstandard 33
- Indelning av länder efter ekonomisk välfärd 34
- Tabell - BNI per capita 34
- Indelning av länder efter social välfärd 35
- Tabell - HDI, Human Development Index 35
- Brist på mat 37
- Saknaden av sjukvård 37
- Saknaden av utbildning 37

- Rika länder 38
- Fattiga länder 38
- Fattigdomscirkeln 39
- Millennie-målen 40
- Agenda 2030 40
- Bistånd 40

DEN GLOBALA EKONOMIN 42

- Digitalisering och globalisering 42
- Sverige är en del av den globala ekonomin 42
- Sveriges utrikeshandel 43
- BNP - bruttonationalprodukten 43
- Handelsbalansen 45
- Tullavgifter och kvotering 45
- Frihandel 46
- Handelsblock 46
- Den globala handeln har blivit enklare 48
- Näthandel 48
- Är en avglobalisering på gång? 48
- Handel med valuta 49
- Kronans värde varierar 49
- Valutaspekulation 49
- Globala finanskriser 50
- Coronakrisen 50

EUROPEISKT OCH NORDISKT SAMARBETE 52

- Europeiska unionen - EU 52
- EU:s medlemsländer 52
- Brexit 52
- EU-länderna samarbetar 53
- Så här styrs EU 55
- Val till Europaparlamentet 56
- EU:s valutasamarbete 56
- Varifrån får EU sina pengar? 56
- Problem inom EU 57
- Vilka länder ligger i Norden? 59
- Vad menas med Skandinavien? 59
- Nordiskt samarbete 59
- De nordiska rikena har varit ett rike 60
- Nordiska rådet 60
- Nordiska ministerrådet 60
- Föreningen Norden 61
- Skillnader mellan länderna i Norden 61

EN GLOBAL VÄRLD 63

- Globalisering 63
- Länder och stater 63
- Hur många stater finns det? 64
- En stat är suverän 64
- Folkgrupper utan egen stat 64
- Internationella organisationer 65
- Förenta Nationerna - FN 65
- Generalförsamlingen 65
- Säkerhetsrådet 66
- FN:s olika underavdelningar 66

VÄRLDSPOLITIKEN 68

- Konflikter och krig 68
- Olika slags vapen 68
- Terrorism 69
- Terrorhandlingar 69
- Anledningar till terrorhandlingar 70
- Säkerhetspolitik 70
- Sveriges neutralitet 70
- Sveriges försvar 72
- Israel och Palestina - en olöst konflikt 72
- Den arabiska våren - våren när allt hände 73
- Krig i Syrien - en katastrof i vår tid 74
- Coronaviruspandemin - när världen stängdes ned 75
- Hur kommer världen att förändras efter corona? 76